

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING
JIZZAX FILIALI

**ZAMONAVIY INNOVATSION
TADQIQOTLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
VA RIVOJLANISH
TENDENSIYALARI:
YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR
RESPUBLIKA ILMIY-TEXNIK
ANJUMAN MATERIALLARI
TO'PLAMI**

15-16-MAY
2026-YIL

Google
Scholar

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**ZAMONAVIY INNOVATSION TADQIQOTLARNING DOLZARB
MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: YECHIMLAR
VA ISTIQBOLLAR**

*mavzusidagi Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2026-yil 15-16-may)*

JIZZAX-2026

8. Tagayev O.N. Raqamli texnologiyalardan foydalanib kasbiy tayyorgarlik jarayonini sifatli tashkil etish.//“Kelajak o‘qituvchisini tayyorlashning pedagogik, psixologik va ijtimoiy xususiyatlari” xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya Namangan-2024 17 – 18 aprel.269-271b.

9. Tagayev O.N. Raqamli iqtisodiyotni raqamli texnologiyalardan foydalanib talabalarda kasbiy kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirish.// Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari mavzusidagi Xalqaro ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami (2024-yil 18-19-oktabr) 109-112b, E-mail:uzmujf_konf@inbox.ru

10. Tagayev O.N. Bo‘lajak iqtisodchilarni kasbiy faoliyatda raqobatbardoshli mutaxassislar sivatida tayyorlashdagi omillar.//O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar instituti. “Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishda BIG DATA, sun’iy intellekt va elektron tijorat: muammolar, vazifalar, yechimlar” Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami 2023-yil 23-dekabr.294-296b

11. Tagayev O.N. Oliy ta’lim tizimida bo‘lajak iqtisodchilarga raqamli texnologiyalar sohasini o‘qitishning o‘ziga xosligi. Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari” Xalqaro ilmiy-texnik konferensiya, 2023-yil 13-oktabr, 500-503b, E-mail:uzmujf_konf@inbox.ru

12. Tagayev O.N. Bozor iqtisodiyotida funksiya yordamida iste’molchi uchun tanlov masalasining yechimi va xossalari.//Zamonaviy tadqiqotlar, innavatsiyaning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollari. Respublika ilmiy-amaliy konferensiya to‘plami, 2022-yil 13-14-may, 326-328b

13. Tagayev O.N. “Virtual va kengaytirilgan haqiqat (VA/AR) texnologiyalari didaktik imkoniyatlari”.//“O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha tadqiqotlar” IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasida, 2025-yil 9-dekabr, 49-51b, <https://konferensiyalar.com>

14. Tagayev O.N. Регрессионные модели с переменной структурой.// Достижения науки и образования. 2020 №3 (57), 28-33 бет.

ADAPTIV TA’LIM TEXNOLOGIYALARINING ZAMONAVIY TA’LIM TIZIMIDAGI AHAMIYATI

Sharipova Sadoqat Fazliddinovna

O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali

sadokatsharipova8@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada adaptiv ta’lim texnologiyalarining zamonaviy ta’lim tizimidagi o‘rni va ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, sun’iy intellekt asosidagi adaptiv platformalar, individual ta’lim trayektoriyasi va raqamli ta’lim muhiti imkoniyatlari tahlil qilingan. Adaptiv ta’limning ta’lim sifati hamda talabalarning mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati ko‘rsatib berilgan.

Kalit so‘zlar. adaptiv ta’lim, raqamli ta’lim, sun’iy intellekt, individual yondashuv, elektron platforma, ta’lim sifati, innovatsion pedagogika.

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimida yangi yondashuvlarni shakllantirmoqda. Zamonaviy ta'limning asosiy vazifalaridan biri har bir o'quvchi yoki talabaning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda samarali ta'lim muhitini yaratishdan iboratdir. Shu nuqtai nazardan adaptiv ta'lim texnologiyalari muhim ahamiyat kasb etmoqda.

An'anaviy ta'lim tizimida barcha talabalar uchun bir xil metod va topshiriqlardan foydalaniladi. Biroq har bir talabaning bilim darajasi, qiziqishi, fikrlash tezligi hamda o'zlashtirish qobiliyati turlicha bo'ladi. Adaptiv ta'lim esa aynan shu farqlarni hisobga olib, individual yondashuvni ta'minlaydi.

Adaptiv ta'lim — bu o'quvchining bilim darajasi, ehtiyoji va o'zlashtirish sur'atiga mos ravishda ta'lim jarayonini avtomatik yoki pedagogik jihatdan moslashtiruvchi tizim hisoblanadi.

Bunday ta'lim jarayonida:

- o'quv materiallari individual tarzda tanlanadi;
- topshiriqlar murakkabligi o'zgarib boradi;
- tizim talabaning xatolarini tahlil qiladi;
- qo'shimcha tushuntirish va tavsiyalar beriladi.

Adaptiv ta'limning asosiy maqsadi — har bir talabaning maksimal darajada bilim olishini ta'minlashdir.

Adaptiv ta'lim quyidagi xususiyatlari bilan ajralib turadi:

Individual yondashuv. Har bir talaba uchun alohida ta'lim trayektoriyasi yaratiladi. Kuchli talabalar uchun murakkabroq topshiriqlar, qiyinchilikka duch kelayotgan talabalar uchun esa soddaroq materiallar taqdim etiladi.

Doimiy monitoring. Tizim talabaning bilim darajasini muntazam kuzatib boradi. Test natijalari, bajarilgan topshiriqlar va faoliyat tahlil qilinadi.

Moslashuvchanlik. O'quv materiallari talabaning o'zlashtirish darajasiga qarab o'zgaradi. Bu esa bilimlarni samarali mustahkamlashga yordam beradi.

Ko'plab adaptiv platformalar sun'iy intellekt texnologiyalari asosida ishlaydi. Ular foydalanuvchi faoliyatini tahlil qilib, eng samarali ta'lim yo'lini tavsiya qiladi.

Adaptiv ta'lim texnologiyalarining bir qator afzalliklari mavjud:

- ta'lim sifati oshadi;
- talabaning mustaqil ishlash ko'nikmasi rivojlanadi;
- vaqt tejaladi;
- bilimdagi bo'shliqlar tez aniqlanadi;
- motivatsiya kuchayadi;
- individual qobiliyatlar rivojlanadi.

Shuningdek, adaptiv tizimlar o'qituvchining ishini ham yengillashtiradi. Chunki talabalar faoliyati avtomatik tarzda tahlil qilinadi.

Bugungi kunda ko'plab elektron platformalar adaptiv texnologiyalar asosida ishlamoqda. Jumladan:

- Duolingo;
- Coursera;
- Khan Academy;
- Moodle platformasining ayrim modullari.

Mazkur platformalar foydalanuvchi faoliyatiga qarab topshiriqlarni moslashtirib boradi. Masalan, talaba biror mavzuda ko‘p xato qilsa, tizim unga qo‘shimcha mashqlar beradi. Agar mavzu yaxshi o‘zlashtirilsa, keyingi murakkab bosqichga o‘tiladi.

Sun‘iy intellekt adaptiv ta‘lim tizimlarining asosiy tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. AI texnologiyalari:

- ma‘lumotlarni tezkor tahlil qiladi;
- o‘quvchi faoliyatini kuzatadi;
- individual tavsiyalar beradi;
- ta‘lim samaradorligini oshiradi.

Kelajakda sun‘iy intellekt asosidagi virtual o‘qituvchilar va aqlli yordamchilar ta‘lim tizimida keng qo‘llanishi kutilmoqda.

Oliy ta‘lim muassasalarida adaptiv ta‘limni joriy etish quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

1. Talabalarning individual rivojlanishini ta‘minlash;
2. Mustaqil ta‘lim samaradorligini oshirish;
3. Raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish;
4. Akademik mobillikni kuchaytirish;
5. Ta‘lim sifatini xalqaro standartlarga moslashtirish.

Biroq bu tizimni joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud:

- ✓ texnik infratuzilmaning yetarli emasligi;
- ✓ raqamli savodxonlik darajasining pastligi;
- ✓ elektron resurslarning cheklanganligi.

XULOSA

Adaptiv ta‘lim zamonaviy ta‘lim tizimining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu texnologiya individual yondashuv asosida ta‘lim sifatini oshirish, talabalar bilimini mustahkamlash hamda mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kelajakda sun‘iy intellekt va raqamli platformalarning rivojlanishi adaptiv ta‘lim imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Shu sababli oliy ta‘lim muassasalarida adaptiv texnologiyalarni keng joriy etish dolzarb vazifalardan biri bo‘lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Tolipov O‘. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2021.
2. Muslimov N. Innovatsion ta‘lim texnologiyalari. – Toshkent, 2022.
3. UNESCO Digital Education Report. – 2024.
4. Karimov U. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2023.
5. Adaptive Learning Systems and Technologies. – Springer, 2023.
6. Шарипова С. Математика fanlarini oqitishda innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalanish //Современные инновационные исследования актуальные проблемы и развитие тенденции: решения и перспективы. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 352-355.
7. Sharipova S., Husanov F., Taylakov M. МАТЕМАТИКА JOZIBASI BO‘LAJAK МАТЕМАТИКА О‘QITUVCHILARIGA